

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Јавног предузећа
„Противградна превентива Републике Српске“ а.д. Градишка
за период 01.01-31.12.2023. године**

Број: РВ069-24

Бања Лука, 15.01.2025. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	3
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА.....	4
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	5
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)	6
	1. Увод.....	6
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја.....	6
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола	6
	4. Набавке	8
	5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана..	9
	6. Финансијски извјештаји	9
	6.1. Биланс успјеха	9
	6.1.1. Пословни приходи и расходи	9
	6.1.2. Финансијски приходи и расходи	12
	6.1.3. Добитак/губитак редовне активности.....	12
	6.1.4. Остали добици и губици	12
	6.1.5. Нето добит и губитак периода	12
	6.2. Биланс стања.....	13
	6.2.1. Билансна актива.....	13
	6.2.2. Билансна пасива.....	16
	6.2.3. Ванбилансна евиденција	19
	6.3. Биланс токова готовине	19
	6.4. Временска неограниченост пословања.....	20
	6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	20
	6.6. Напомене уз финансијске извјештаје.....	20

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Јавног предузећа „Противградна превентива Републике Српске“ акционарско друштво Градишка који обухватају: Биланс стања – Извјештај о финансијском положају са стањем на дан 31.12.2023. године; Биланс успјеха – Извјештај о укупном резултату у периоду и Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, финансијски извјештаји Јавног предузећа „Противградна превентива Републике Српске“ акционарско друштво Градишка, истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2023. године, финансијску успјешност, токове готовине и промјене на капиталу за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 -2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 - Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора.

Као што је наведено под тачком 6.2.1.1. овог Извјештаја:

Прецијењени су нето губици по основу отуђења некретнина и опреме и нето добит ранијих година, а потцијењена нето добит текуће године за 41.985 КМ, што није у складу са чланом 9. став (5) и (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, јер евиденција пословних догађаја није вршена у вријеме настанка истог.

За исказану вриједност сталних средстава у припреми која се користи у оквиру Пројекта за аутоматизацију противградне заштите, није извршена процјена надокнадивог износа средстава, што није у складу са захтјевима MPC 36 Умањење вриједности имовине, параграф 9 и 12 (а-г).

Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје Јавног предузећа „Противградна превентива Републике Српске“ акционарско друштво Градишка за годину која се завршава на дан 31.12.2023. године, објелодањена су питања везана за наставак пословања у складу са начелом сталности пословања и да руководство није идентификовало индикаторе који би указали на несигурност у погледу способности пословања у будућности.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима и међународним

стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола, који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 15.01.2025. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење

Уз ревизију финансијских извјештаја Јавног предузећа „Противградна превентива Републике Српске“ акционарско друштво Градишка за 2023. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације приказане у финансијским извјештајима Јавног предузећа „Противградна превентива Републике Српске“ акционарско друштво Градишка за 2023. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Јавног предузећа „Противградна превентива Републике Српске“ акционарско друштво Градишка обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Јавног предузећа „Противградна превентива Републике Српске“ акционарско друштво Градишка.

Бања Лука, 15.01.2025. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) изврши анализа исказаних вриједности нематеријалних средстава, грађевинских објеката у припреми, постројења и опреме у припреми као и да се за исте обезбиједи одговарајућа документација на основу које је иста призната у пословним књигама у складу са чланом 8. став (1) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске,
- 2) пословни догађаји евидентирају у вријеме настанка истог у складу са чланом 9. став (5) и (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске,
- 3) за стална средства у припреми која се користе у оквиру Пројекта за аутоматизацију противградне заштите врши процјена надокнадивог износа средстава у складу са захтјевима МРС 36 Умањење вриједности имовине, параграф 9 и 12 (а-г),
- 4) изврши анализа исказаних дугорочних резервисања и у складу са тим одреде догађаји односно поступања која се односе на судске спорове у складу са захтјевима МРС 37 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина и
- 5) на позицијама ванбилансне активе и ванбилансне пасиве исказује вриједност туђе имовине у складу са чланом 67. и 68. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) евиденције присуства радника на раду врше на прописаним обрасцима у складу са чланом 3. став (1) тачка 4) и став (2) Правилника о вођењу евиденција о присуству радника на раду, а у писмени обрачун плата и накнада плата укључе износи осталих примања запослених у складу са чланом 3. тачка 5) подтачка 5) и чланом 4. став (1) Правилника о садржају писменог обрачуна плате и
- 2) успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и Упутством о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле у смислу да се именује одговорно лице, изврши попис пословних процеса, успостави књига пословних процеса, идентификују и процијене ризици, донесе стратегија управљања ризицима и сачини годишњи извјештај о спровођењу планираних активности.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о јавним предузећима
- Закон о противградној заштити
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске
- Закон о јавним набавкама
- Закон о раду, чланови 204-207
- Закон о порезу на доходак , главе од I до IV, VI, X, XII и XIII
- Закон о доприносима, члан 22.
- Закон о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида, члан 26. и 27.
- Закон о унутрашњем платном промету
- Уредба о условима и плаћању готовим новцем
- Одлука о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској
- Правилник о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле
- Упутство о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле
- Правилник о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога
- Правилник о вођењу евиденција о присуству радника на раду, члан 3.
- Правилник о садржају писменог обрачуна плате, члан 3. и 4.
- Статут ЈП „Противградна превентива Републике Српске“ а.д. Градишка
- Правилник о организацији и систематизацији радних мјеста ЈП „Противградна превентива Републике Српске“ а.д. Градишка
- Правилник о раду ЈП „Противградна превентива Републике Српске“ а.д. Градишка

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Јавно предузеће „Противградна превентива Републике Српске“ акционарско друштво Градишка је правни сљедбеник ЈОДП „Противградна заштита Републике Српске“ Градишка, које је основано 1983. године. Током свог постојања прошло је кроз неколико организационих трансформација, а Одлуком Владе Републике Српске од 22.01.2009. године послује под називом Јавно предузеће „Противградна превентива Републике Српске“ акционарско друштво Градишка (у даљем тексту: Друштво) као једночлано акционарско друштво. Рјешењем Округног привредног суда у Бања Луци са сједиштем у Градишци од 18.05.2019. године у судски регистар је уписан основни капитал Друштва у износу од 1.323.844 КМ, који је 100% у власништву Републике Српске, подијељен на 1.323.844 обичних акција номиналне вриједности 1 КМ по акцији. Акцијама управља Влада Републике Српске у функцији Скупштине акционара.

Основна дјелатност Друштва се односи на одбрану од града - противградну заштиту на простору од око 1.500.000 хектара на територији Републике Српске, Брчко Дистрикта и дијелу Федерације БиХ. Друштво послује као непрофитабилно привредно друштво, чија основна сврха пословања није стицање добити већ обављање регистроване дјелатности односно послова од општег интереса за Републику Српску.

Органи Друштва су Скупштина акционара, Надзорни одбор и Управа Друштва. Надзорни одбор именује Влада Републике Српске, а директора именује Надзорни одбор.

Средства за рад Друштва обезбијеђена су из Буџета Републике, кредитних задужења, донација и прихода од пружања услуга противградне заштите, а финансијско пословање врши преко рачуна отворених код пословних банака.

У складу са чланом 20. Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 98/05 и 20/14), Друштво је доставило примједбе на Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији за период 01.01-31.12.2023. године које су дјелимично прихваћене. Достављене примједбе нису имале утицај на дато ревизорско мишљење. Уз коначан извјештај о ревизији достављен је и Одговор на примједбе.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске вршила је финансијску ревизију ЈП „Противградна превентива Републике Српске“ а.д. Градишка за 2016. годину број РВ062-17 од 09.11.2017. године, при чему је дато 15 препорука. У 2021. години вршена је провјера провођења датих препорука и сачињен је Извјештај о статусу препорука датих приликом финансијске ревизије ЈП „Противградна превентива Републике Српске“ а.д. Градишка за 2016. годину број ИП003-21 од 02.03.2021. године у коме је констатовано да су све дате препоруке проведене.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Статутом Друштва од 08.03.2012. године, којег је на приједлог Надзорног одбора донијела Влада Републике Српске, утврђена је дјелатност Друштва, унутрашња организација, управљање и органи Друштва као и друга питања од значаја за пословање Друштва.

Управа Друштва је донијела Правилник о организацији и систематизацији послова од 12.12.2022. године са измјенама и допунама од 25.04.2023. године, којим су образоване основне организационе јединице и дјелоокруг њиховог рада. У сједишту Друштва у Градишци обављају се послови организовања и руковођења организационим дијеловима Друштва и вршење административних послова (четири одјељења), а у Главном оперативном центру у Новој Тополи обезбјеђују се услови за рад осталих дијелова система (три одјељења и подручни противградни центри у Новој Тополи, Бијељини и Требињу).

Правилником је, укључујући директора Друштва, систематизовано 30 радних мјеста са 39 извршилаца, а посљедњим измјенама и допунама правилника, систематизовано је 28 радних мјеста са 37 извршилаца. На дан 31.12.2023. године у радном односу је било укупно 33 запослена лица и то директор, 30 извршилаца на неодређено вријеме, један на одређено вријеме и један извршилац са мировањем права из радног односа. У току 2023. године запослена су два извршиоца на одређено вријеме у прописаном периоду ангажовања, а за три запослена је престао радни однос по основу стеченог права на пензионисање, споразумног прекида радног односа и отказом запосленог лица.

У складу са чланом 51. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ број 1/16 и 66/18, 91/21 и 119/21), чланом 11. Закона о јавним предузећима („Службени гласник Републике Српске“ број 75/04 и 78/11) и чланом 12. Статута, Одлуком Надзорног одбора од 04.10.2021. године именован је директор јавног предузећа на мандатни период од четири године. Надзорни одбор је закључио Уговор о правима и обавезама директора и уговор о раду од 22.12.2022. године. Уговорена плата директора усклађена је са одредбама Закључка Владе Републике Српске од 03.03.2011. године и Закључка Владе Републике Српске од 11.01.2013. године.

Права и обавезе запослених из радног односа уређени су уговорима о раду са запосленима у складу са Законом о раду и Правилником о раду од 17.08.2018. године. Евиденције присуства радника на раду и одсуствима нису у складу са чланом 3. став (1) тачка 4) и став (2) Правилника о вођењу евиденција о присуству радника на раду („Службени гласник Републике Српске“ број 40/16), јер нису вођене на прописаним обрасцима и не садрже вријеме почетка и завршетка рада.

Платне листе запослених нису сачињене на прописаним обрасцима писменог обрачуна плата, накнада плата и других примања радника односно не садрже износе исплаћених накнада превоза код доласка на посао и с посла, топлог obroка и других примања утврђених Правилником о раду Друштва, што није у складу са чланом 3. тачка 5. подтачка 5. и чланом 4. став (1) Правилника о садржају писменог обрачуна плате („Службени гласник Републике Српске“ број 18/22 и 65/22).

У складу са Одлуком о образовању комисије за попис имовине и обавеза извршен је редовни годишњи попис са стањем на дан 31.12.2023. године и евидентирање резултата пописа имовине и обавеза. Ревизијом провођења пописа нису утврђене неусклађености са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“ број 45/16 и 113/21).

Друштво није вршило активности на успостављању система интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 91/16) и Упутству о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“ број 99/17), јер није именовало одговорно лице за развој и успостављање система финансијског управљања и контрола, није извршило попис пословних процеса, није успоставило књигу пословних процеса, није идентификовало и процијенило ризике, није донијело стратегију управљања ризицима и није вршило друге активности према захтјевима наведених

прописа. Такође, Друштво није сачинило план рада за успостављање и развој финансијског управљања и контроле за 2023. годину и извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контрола за 2023. годину, што није у складу са Правилником о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контрола („Службени гласник Републике Српске“ број 1/22).

Успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је обезбиједио истинито и фер извјештавање, што је осим у овој тачки образложено под тачкама 6.2.1.1., 6.2.2.2. и 6.2.3. Извјештаја.

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **евиденције присуства радника на раду врше на прописаним обрасцима у складу са чланом 3. став (1) тачка 4) и став (2) Правилника о вођењу евиденција о присуству радника на раду,**
- **у писмени обрачун плата и накнада плата укључе износи осталих примања запослених у складу са чланом 3. тачка 5) подтачка 5) и чланом 4. став (1) Правилника о садржају писменог обрачуна плате и**
- **успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и Упутством о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле у смислу да се именује одговорно лице за развој и успостављање система финансијског управљања и контрола, изврши попис пословних процеса, успостави књига пословних процеса, идентификују и процијене ризици, донесе стратегија управљања ризицима и сачини годишњи извјештај о спровођењу планираних активности.**

4. Набавке

Планом јавних набавки за 2023. годину планирана је вриједност јавних набавки у укупном износу од 11.850.853 КМ (без пореза на додатну вриједност) и то осам отворених поступака (11.498.553 КМ), четири конкурентска захтјева за достављање понуда (66.900 КМ), 73 директна споразума (268.400 КМ) и три поступка за услуге из Анекса II Закона (17.000 КМ) у складу са чланом 8. став (1) Закона о јавним набавкама.

Према презентованим подацима из табеларних прегледа сачињених за потребе ревизије и извјештаја из система е-набавки, Друштво је током 2023. године закључило 199 уговора и то за проведених 16 отворених поступака (11.522.887 КМ), четири конкурентска захтјева за доставу понуда (14.791 КМ) и 179 директних споразума (53.971 КМ).

Реизијским испитивањем обухваћено је пет поступака јавних набавки у вриједности од 10.377.722 КМ или 90% од реализованих набавки и то отвореним поступком набавка извођења радова доградње и проширења система противградне заштите Републике Српске (Лот 1 од 8.763.340 КМ, Лот 2 од 264.990 КМ, Лот 3 од 94.990 КМ и Лот 4 од 129.995 КМ), услуга ремонта и одржавања опреме за противградну заштиту (Лот 1 од 662.375 КМ и Лот 2 од 59.525 КМ), набавка службених теретних моторних возика (Лот 1 од 227.700 КМ и Лот 2 од 64.957 КМ), те директним споразумима набавка услуга стручног мишљења и урбанистичко-техничких услова за постављање 30 аутоматских противградних станица (5.850 КМ) и набавка услуга стручног мишљења и урбанистичко-техничких услова за изградњу објеката противградне заштите (4.000 КМ).

Ревизијским испитивањем наведених набавки нису утврђене неусклађености са Законом о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана

Програмом рада и финансијским планом за 2023. годину од 21.12.2022. године Друштво је планирало приходе и расходе у износу од 7.407.670 КМ. Планирани приходи се односе на пословне приходе од накнада за пружање противградних услуга (2.529.920 КМ), финансијска средства из буџета Републике за пословање Друштва (1.108.000 КМ), отплату кредита (3.219.770 КМ) и средства за реализацију пројекта (550.000 КМ). Расходи су планирани за расходе за лична примања (1.859.000 КМ), пословне расходе (1.932.400 КМ), отплату кредита (3.219.770 КМ) и капиталне расходе (396.500 КМ).

Допуном програма рада и ребалансом финансијског плана за 2023. годину приходи и расходи су планирани у износу од 19.886.913 КМ, а повећање се односило на капиталне расходе за финансирање ремонта техничке опреме за оперативне послове противградне заштите (775.000 КМ) и финансирање Пројекта Доградња и проширење система противградне заштите Републике Српске (11.704.222 КМ).

Другим ребалансом финансијског плана за 2023. годину приходи и расходи су планирани у износу од 13.382.671 КМ, а смањење се односило на финансирање Пројекта „Доградња и проширење система противградне заштите Републике Српске“ (5.200.000 КМ). Наведени програми рада и финансијски планови за 2023. годину, усвојени су закључцима Владе Републике Српске.

Планирање пословања Друштво је вршило према Петогодишњем програму рада за период 2019-2023. године и Програму рада и финансијском плану за 2023. годину, уз претходну сагласност Владе Републике Српске. Закључком Владе Републике Српске од 14.03.2024. године усвојен је Трогодишњи програм рада и финансијски план за период 2024-2026. године у складу са чланом 12. Закона о противградној заштити („Службени гласник Републике Српске“ број 15/21).

Ревизијом нису утврђене неусклађености у односу на регулативу која дефинише процес припреме и доношења плана пословања и финансијског плана.

6. Финансијски извјештаји

Друштво је сачинило обрасце финансијских извјештаја и то Биланс стања, Биланс успјеха, Биланс токова готовине и Напомене уз финансијске извјештаје у складу са чланом 2. Правилника о садржају и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“ број 59/22 и 129/22), као и Извјештај о промјенама на капиталу. Скупштина акционара усвојила је Извјештај о реализацији Програма рада и финансијског плана за 2023. годину.

6.1. Биланс успјеха

У Билансу успјеха исказани су укупни приходи у износу од 4.168.302 КМ, укупни расходи у износу од 3.970.187 КМ и нето добитак периода у износу од 198.115 КМ. Укупне приходе чине пословни приходи и финансијски приходи, а укупне расходе чине пословни расходи, финансијски расходи и остали расходи и губици.

6.1.1. Пословни приходи и расходи

Пословни приходи исказани су у износу од 4.165.905 КМ, а пословни расходи у износу од 3.816.586 КМ.

6.1.1.1. Пословни приходи

Пословни приходи исказани у износу од 4.165.905 КМ односе се на приходе од пружања услуга на домаћем тржишту и остале пословне приходе.

Приходи од пружања услуга на домаћем тржишту исказани у износу од 1.152.961 КМ односе се на приходе од продаје учинака у Републици Српској (801.055 КМ), Федерацији БиХ (209.139 КМ) и Брчко Дистрикта (142.766 КМ).

Приходи од пружања услуга у Републици Српској се односе на приходе од пружених услуга противградне заштите по основу закључених годишњих уговора са општинама и градовима Републике Српске у складу са чланом 15. став (1) тачка 3) Закона о противградној заштити. У оквиру позиције обухваћени су и приходи по основу уговора о дистрибуцији радарске слике са метеоролошког радара на Радарском центру Борје у висини од 2.000 КМ/мјесечно.

Приходи од пружања услуга у Федерацији БиХ и Брчко Дистрикту се односе на приходе од пружених услуга противградне заштите по основу закључених уговора са јединицама локалне управе у Федерацији БиХ и Брчко Дистриктом.

Остали пословни приходи исказани у износу од 3.012.944 КМ односе се на приходе од закупа постројења и опреме (6.740 КМ) и прихода из намјенских извора финансирања, које чине приходи из буџета Републике (1.654.738 КМ) и приходи од накнада за противградну заштиту (1.351.466 КМ).

Приходи од закупа постројења и опреме највећим дијелом се односе на приходе по уговору о закупу простора на Радарском центру Јахорина за смјештај носача за антенски стуб са антенским системом.

Приходи из буџета Републике односе се на приходе из Буџета Републике према одлукама Владе Републике Српске о одобравању средстава у складу са чланом 15. став (1) тачка 4) Закона о противградној заштити, којим је прописано издвајање средстава из Буџета Републике у висини од 6% од средстава за подстицај развоја пољопривреде и села.

Приходи од накнада за противградну заштиту (1.351.466 КМ) односе се на приходе од накнада од физичких и правних лица уписаних у Регистар пољопривредних газдинстава у износу од 4 КМ по регистрованом хектару обрадивог пољопривредног земљишта на подручјима јединица локалне самоуправе које су дио система противградне заштите Републике и на приходе од накнада од правних лица чија је дјелатност осигурање и реосигурање имовине и лица у висини од 0,25% од укупног прихода оствареног по завршном рачуну за претходну годину у складу са чланом 15. став (1) тачка 1) и 2) Закона о противградној заштити.

6.1.1.2. Пословни расходи

Пословни расходи исказани у износу од 3.816.586 КМ односе се на трошкове материјала, горива и енергије, трошкове плата, накнада плата и осталих личних примања, трошкове производних услуга, трошкове амортизације и резервисања, нематеријалне трошкове, трошкове пореза и трошкове доприноса.

Трошкови материјала исказани у износу од 1.510.988 КМ односе се на трошкове утрошених противградних ракета (1.470.279 КМ), ауто гума (4.283 КМ), ситног алата и инвентара (12.437 КМ), материјала за текуће одржавање (8.436 КМ), осталог режијског материјала (7.469 КМ), канцеларијског материјала и средстава за чишћење (8.084 КМ).

Трошкови горива и енергије исказани у износу од 74.909 КМ највећим дијелом се односе на трошкове горива (39.909 КМ), електричне енергије (28.439 КМ) и топлотне енергије (5.969 КМ).

Трошкови бруто плата, накнада плата и осталих личних примања исказани у износу од 1.354.551 КМ односе се на трошкове бруто плата и бруто накнада плата (1.042.067 КМ) и осталих личних примања (312.484 КМ).

Трошкови бруто плата и бруто накнада плата односе се на трошкове бруто плата (1.015.081 КМ) и бруто накнаде члановима Надзорног одбора (26.986 КМ).

Трошкови осталих личних примања односе се на трошкове отпремнина за одлазак у пензију (4.930 КМ), помоћи запосленима у складу са прописима о раду (147.711 КМ), трошкови запослених на службеном путу (15.693 КМ), трошкове превоза на посао и с посла (35.520 КМ), трошкове топлог оброка (106.472 КМ) и осталих личних примања (2.157 КМ).

Обрачун бруто плата вршен је према Закону о раду („Службени гласник Републике Српске“ 1/16, 66/18, 91/21, 119/21 и 112/23), Правилнику о раду из 2018. године са измјенама и допунама из 2021. и 2022. године, Правилнику о платама, накнадама плата и осталим личним примањима од 12.12.2022. године и Одлуком о висини накнаде члановима Надзорног одбора од 24.10.2018. године усклађене са Закључком Владе Републике Српске од 03.03.2011. године и 11.01.2013. године.

Трошкови производних услуга исказани у износу од 484.630 КМ односе се на трошкове транспортних услуга, услуга одржавања сталних средстава, трошкови закупа, трошкови рекламе и пропаганде и трошкови осталих услуга.

Трошкови транспортних услуга исказани у износу од 30.853 КМ највећим дијелом се односе на трошкове поштанских услуга (13.230 КМ) и интернет услуга (17.101 КМ).

Трошкови услуга одржавања сталних средстава исказани у износу од 93.298 КМ се односе на текуће одржавање превозних средстава, услуге прегледа возила за превоз опасних материја, услуге прегледа електро и громобранских инсталација и противпожарне заштите.

Трошкови закупа исказани у износу од 33.446 КМ највећим дијелом се односе на трошкове закупа објеката (4.890 КМ) и земљишта (28.427 КМ) за инсталирање противградних станица.

Трошкови рекламе и пропаганде исказани у износу од 10.517 КМ односе се на трошкове огласа у новинама, часописима, ТВ и радију (3.498 КМ) и остале трошкове за рекламу и пропаганду (7.019 КМ).

Трошкови осталих услуга исказани у износу од 316.516 КМ највећим дијелом се односе на трошкове комуналних услуга (3.139 КМ), накнаде путарина (2.897 КМ), трошкове бруто накнада по основу уговора о дјелу (16.687 КМ) и бруто накнада по основу рада ван радног односа (293.588 КМ).

Трошкови бруто накнада по основу уговора о дјелу се односе на 13 закључених уговора о дјелу за обављање послова који су ван дјелатности Друштва (послови стручне анализе налаза са мишљењем о вјештачењу метеоролошке струке, послове експертског мишљења о метеоролошкој ситуацији, послове грађевинских радова) сходно члану 205. став (1) Закона о раду.

Трошкови бруто накнада по основу рада ван радног односа се односе на закључене уговоре о ангажовању лица у одбрани од елементарних непогода проузрокованих вишом силом за послове опслуживања и одржавања аутоматских противградних станица у периоду противградне сезоне на подручјима јединица локалне самоуправе у којима су смјештене противградне станице у складу са чланом 4. став (1) тачка г), чланом 6. став (1) тачка (а) и (б) и чланом 8. и 35. Закона о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама („Службени гласник Републике Српске“ број 121/12, 46/17 и 111/21).

Трошкови амортизације и резервисања исказани у износу од 286.725 КМ односе се на трошкове амортизације и трошкове резервисања.

Трошкови амортизације исказани у износу од су 79.631 КМ односе се на трошкове амортизације грађевинских објеката (15.418 КМ) и опреме (64.213 КМ) обрачунате примјеном линеарне методе.

Трошкови резервисања исказани у износу од 207.094 КМ односе се на трошкове резервисања за судске спорове.

Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса) исказани у износу од 88.532 КМ односе се на трошкове осталих услуга (32.107 КМ), трошкове репрезентације (13.885 КМ), премија осигурања (12.156 КМ), платног промета (17.627 КМ), чланарина (2.506 КМ) и остале нематеријалне трошкове (10.251 КМ).

Трошкове осталих услуга чине трошкови ревизије (2.925 КМ), адвокатских услуга (8.369 КМ), здравствених услуга (1.839 КМ), стручног образовања запослених (6.668 КМ), стучног усавршавања запослених (2.893 КМ), рачунарских услуга (1.943 КМ) и осталих непроизводних услуга (7.471 КМ).

Трошкове репрезентације чине трошкови угоститељских услуга (8.947 КМ) и осталих трошкова репрезентације (4.938 КМ).

Остале нематеријалне трошкове чине трошкови административних и судских такси (2.970 КМ), претплате на часописе и стручне публикације (1.334 КМ), стипендија (2.000 КМ), вођење регистра хартија од вриједности (1.500 КМ) и остале нематеријалне трошкове (2.447 КМ).

Трошкови пореза исказани су у износу од 1.101 КМ, а *трошкови доприноса* у износу 15.150 КМ које чине допринос за професионалну рехабилитацију (1.306 КМ) и доприноси добровољног пензионог фонда (13.843 КМ).

6.1.1.3. Пословни добитак/губитак

Пословни добитак исказан у износу од 349.319 КМ, а представља разлику између пословних прихода (4.165.905 КМ) и пословних расхода (3.816.586 КМ).

6.1.2. Финансијски приходи и расходи

Финансијски приходи су исказани у износу од 2.397 КМ.

Финансијски расходи исказани у износу од 55.683 КМ односе се на расходе камата (17.671 КМ) и остале финансијске расходе (38.012 КМ).

6.1.3. Добитак/губитак редовне активности

Добитак редовне активности је исказан у износу од 296.033 КМ, а представља негативну разлику између финансијских прихода (2.397 КМ) и финансијских расхода (55.683 КМ), увећаних за пословни добитак (349.319 КМ).

6.1.4. Остали добици и губици

Остали расходи и губици исказани у износу од 97.918 КМ односе се на неотписану вриједност расходоване опреме према резултатима пописа на дан 31.12.2023. године (55.933 КМ) и резултатима пописа на дан 31.12.2021. године (41.985 КМ). Према налазима ревизије, губици су прецијењени за износ од 41.985 КМ (тачка 6.2.1.1. извјештаја).

6.1.5. Нето добит и губитак периода

Нето добит периода исказана је у износу од 198.115 КМ, а представља разлику између укупних прихода (4.168.302 КМ) и укупних расхода (3.970.187 КМ).

Ревизијом је утврђено да је нето добит периода потцијењена, а нето добит ранијих година прецијењена за износ од 41.985 КМ због више исказане неотписане вриједности расходоване имовине ранијих година у наведеном износу (тачка 6.2.1.1. и 6.1.4. извјештаја).

6.2. Биланс стања

У Билансу стања на дан 31.12.2023. године исказане су уравнотежене вриједности билансне активе и пасиве.

6.2.1. Билансна актива

Билансна актива исказана је у бруто вриједности од 43.519.970 КМ, исправке вриједности од 1.683.496 КМ и нето вриједности од 41.836.474 КМ.

6.2.1.1. Стална средства

Стална средства исказане бруто вриједности од 41.247.570 КМ, исправке вриједности од 1.603.278 КМ и нето вриједности од 39.644.292 КМ чине нематеријална средства, некретнине, постројења и опрема и дугорочни финансијски пласмани.

Нематеријална средства исказана у бруто вриједности и исправке вриједности од 88.588 КМ односи се на бруто вриједност лиценци (4.114 КМ), техничке документације (55.864 КМ), пројектне документације (720 КМ), осталих нематеријалних улагања (11.510 КМ), нематеријалних улагања за радио везу (6.600 КМ), идејног пројекта за аутоматизацију противградне заштите (9.779 КМ). Ревизији нису презентоване књиговодствене исправе на основу којих је извршено евидентирање нематеријалне имовине у ранијем периоду, што није у складу са чланом 8. став (1) Закона о рачуноводству и ревизији („Службени гласник Републике Српске“ број 94/15 и 78/20). За наведена у потпуности амортизована нематеријална средства (осим лиценци) из ранијег периода, Друштво није вршило анализу исказане вриједности.

Некретнине, постројења и опрема исказани у бруто вриједности од 41.121.447 КМ, исправке вриједности од 1.514.690 КМ и нето вриједности од 39.606.757 КМ односе се на земљиште, грађевинске објекте, опрему и авансе и некретнине, постројења и опрему у припреми.

Замљиште исказано у износу од 42.615 КМ највећим дијелом се односи на парцеле у катастарској општини Градишка (15.398 КМ), Нова Топола (5.057 КМ), Јахорина Пале (3.004 КМ), Борје Теслић (2.446 КМ), Крупа на Уни (1.127 КМ), Требиње (7.737 КМ) и Патковача Бијељина (4.946 КМ).

Грађевински објекти исказани у бруто вриједности од 280.529 КМ, исправке вриједности од 140.574 КМ и нето вриједности од 139.955 КМ односе се на објекте у подручним противградним центрима у Новој Тополи, Бијељини и Требињу. Повећања вриједности грађевинских објеката у току 2023. године није било, а смањење вриједности се односило на трошкове обрачунате амортизације у износу од 15.417 КМ и расходовање грађевинских објеката према Одлуци Надзорног одбора о отпису средстава од 16.02.2024. године у бруто вриједности од 82.412 КМ, исправке вриједности од 26.908 КМ и неотписане вриједности од 55.504 КМ.

Опрема је исказана у бруто вриједности од 2.020.423 КМ, исправке вриједности од 1.374.116 КМ и нето вриједности од 646.307 КМ. У току 2023. године, повећање вриједности опреме у износу од 226.972 КМ највећим дијелом се односило на набавку теренског возила марке Isuzu D-max (80.758 КМ), електронског конвектор-претварача радарског таласа (130.343 КМ), рачунара (6.201 КМ) и рачунарске опреме (4.389 КМ). Смањење вриједности опреме се односило на расходовање опреме према Одлуци Надзорног одбора о отпису средстава од 16.02.2024. године у бруто вриједности од 101.107 КМ, исправке вриједности 100.678 КМ и нето вриједности од 429 КМ.

Ревизијом је утврђено, да је на крају обрачуноског периода на терет губитка по основу отуђења некретнина и опреме текућег периода евидентирана неотписана вриједност грађевинских објеката и опреме у износу од 41.985 КМ (брutto 69.002 КМ и исправка вриједности 27.017 КМ) према Закључку Надзорног одбора и Одлуци директора о отпису средстава од 16.02.2022. године, што није у складу са чланом 25. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Друштва, којим је прописано да се финансијским извјештајима обухватају трошкови и расходи припадајућег обрачуноског периода према начелу настанка догађаја и чланом 9. став (5) и (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, којим је прописано да се евидентирање пословних догађаја врши у времену настанка истог. Према наведеном, прецијењени су нето губици по основу отуђења некретнина и опреме и нето добит ранијих година, а потцијењена нето добит текуће године за 41.985 КМ.

Аванси, некретнине, постројења и опрема у припреми исказани у вриједности од 38.777.880 КМ односе се на грађевинске објекте у припреми (26.366 КМ), постројења у припреми (3.276 КМ), опрема у припреми (102.193 КМ), Пројекат Изградња допунске мреже аутоматских противградних станица у региону Подриња (1.707.104 КМ), Пројекат за аутоматизацију противградне заштите (31.240.406 КМ), Пројекат Пројектовање, доградња и опремање мреже аутоматских противградних станица, постављање нових аутоматских приземних генератора као и доградња телекомуникационе мреже са увезивањем у постојећи систем противградне заштите Републике Српске (1.952.223 КМ), на дате авансе за некретнине, постројења и опрему (786.354 КМ), дате авансе за Пројекат Изградња допунске мреже аутоматских противградних станица у региону Подриња (179.303 КМ) и Пројекат Пројектовање, доградња и опремање мреже аутоматских противградних станица, постављање нових аутоматских приземних генератора као и доградња телекомуникационе мреже са увезивањем у постојећи систем противградне заштите Републике Српске (2.780.655 КМ).

Грађевински објекти у припреми, постројења у припреми и опрема у припреми у укупном износу од 131.835 КМ се односе на средства у припреми за која Друштво не располаже одговарајућим књиговодственим исправама у периоду њиховог прибављања ранијих година, што није у складу са чланом 8. став (1) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Пројекат Изградња допунске мреже аутоматских противградних станица у региону Подриња односи се на Уговор о изградњи са извођачем радова од 18.02.2022. године у укупној вриједности од 1.968.818 КМ. У току 2023. године за извршене радове доспјела је IV привремена ситуација у износу од 195.006 КМ као и припадајући трошкови у реализацији пројекта (трошкови дневница, смјештај и исхрана на службеним путовањима, катастарске услуге и стручне услуге надзора над извођењем радова). Средства за реализацију поменутог пројекта у износу од 1.990.253 КМ обезбјеђена су од Владе Републике Србије према Уговору о преносу финансијских средстава од 27.12.2021. године ради повећања ефикасности система одбране од града у Републици Србији и Републици Српској.

Пројекат за аутоматизацију противградне заштите односи се на реализацију Пројекта Успостављање техничког метеоролошког сервиса и модернизација система противградне заштите Републике Српске (састоји се из шест цјелина) према закљученом Уговору о реализацији наведеног пројекта од 06.11.2013. године са извођачем радова у укупној вриједности од 24.167.381 КМ. Реализација наведеног пројекта је у току, а дана 04.05.2023. године закључен је Уговор о пружању услуга ремонта приземних генератора и ремонта аутоматских противградних станица са извођачем радова у вриједности од 774.979 КМ. Анексом 1 Уговора од 16.05.2023. године уређен је начин измирења уговорених услуга ремонта (авансно плаћање од 70% од уговорене вриједности и 30% од уговорене вриједности по примопредаји

извршених послова). У оквиру реализације наведеног пројекта, Друштво је закључило Уговор о надзору над грађењем од 22.11.2023. године у вриједности од 114.660 КМ. Средства за измирење уговорених вриједности обезбијеђена су у Буџету Републике Српске у складу са Одлуком о одређивању приоритетних пројеката из програма јавних инвестиција Републике Српске за финансирање из буџета у 2023. години са расподјелом средстава („Службени гласник Републике Српске“ број 14/23 и 19/23). У току 2023. године за реализацију наведеног пројекта је уложено 347.051 КМ по доспјелим привременим ситуацијама (I од 254.504 КМ и II од 92.547 КМ) те припадајући трошкови у току реализације пројекта у износу од 286.492 КМ (трошкови дневница, смјештај и исхрана на службеним путовањима, трошкови горива, административне таксе, катастарске услуге, услуге надзора над извођењем радова).

Ревизијом је утврђено да за исказану вриједност сталних средстава у припреми која се користи у оквиру Пројекта за аутоматизацију противградне заштите, није извршена процјена надокнадивог износа средстава, што није у складу са захтјевима МРС 36 Умањење вриједности имовине, параграф 9 и 12 (а-г).

Пројекат Пројектовање, доградња и опремање мреже аутоматских противградних станица, постављање нових аутоматских приземних генератора као и доградња телекомуникационе мреже са увезивањем у постојећи систем противградне заштите Републике Српске односи се на пројекат по којем је 31.05.2023. године закључен Уговор са извођачем радова у вриједности од 10.253.108 КМ. Средства за реализацију наведеног уговора обезбијеђена су из Буџета Републике Српске у складу са Одлуком о одређивању приоритетних пројеката из програма јавних инвестиција Републике Српске за финансирање из буџета у 2023. години са расподјелом средстава („Службени гласник Републике Српске“ број 14/23, 19/23 и 23/23). У току 2023. године за реализацију наведеног уговора уложено је 1.939.708 КМ по доспјећу привремених ситуација (I од 1.592.604 КМ и II од 347.104 КМ) и привремена ситуација по уговору о надзору над грађењем у износу од 12.422 КМ.

Дати аванси за некретнине, постројења и опрему (786.354 КМ) односе се на дате авансе за набавку четири моторна возила за превоз експлозивних и запаљивих материја и то за три теренска теретна возила (133.204 КМ) и једно комбиновано теретно возило (76.000 КМ). Средства за набавку наведених возила обезбијеђена су из Буџета Републике у оквиру реализације Пројекта Пројектовање, доградња и опремање мреже аутоматских противградних станица, постављање нових аутоматских приземних генератора као и доградња телекомуникационе мреже са увезивањем у постојећи систем противградне заштите Републике Српске као и дате авансе за набавку опреме (577.149 КМ) у реализацији Пројекта за аутоматизацију противградне заштите.

Дати аванси извођачу радова према уговору о реализацији Пројекта Изградња допунске мреже аутоматских противградних станица у региону Подриња исказани су у износу од 179.303 КМ.

Дати аванси извођачу радова према закљученом Уговору за реализацију Пројекта Пројектовање, доградња и опремање мреже аутоматских противградних станица, постављање нових аутоматских приземних генератора као и доградња телекомуникационе мреже са увезивањем у постојећи систем противградне заштите Републике Српске исказани су у износу од 2.780.655 КМ.

Дугорочни финансијски пласмани исказани у износу од 37.535 КМ односе се на учешће Друштва у основном капиталу ПД „Семберија“ а.д. Бијељина, стечено по основу рјешења Министарства финансија Републике Српске од 02.09.2014. године о претварању пореског дуга у власнички дио у основном капиталу од 0,65%.

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **изврши анализа исказаних вриједности нематеријалних средстава, грађевинских објеката у припреми, постројења и опреме у припреми као и да се за исте обезбиједи одговарајућа документација на основу које је иста призната у пословним књигама у складу са чланом 8. став (1) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске,**
- **пословни догађаји евидентирају у вријеме настанка истог у складу са чланом 9. став (5) и (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и**
- **за стална средства у припреми која се користе у оквиру Пројекта за аутоматизацију противградне заштите врши процјена надокнадивог износа средстава у складу са захтјевима МРС 36 Умањење вриједности имовине, параграф 9 и 12 (а-з).**

6.2.1.2. Текућа средства

Текућа средства исказана у бруто износу од 2.272.400 КМ, исправке вриједности од 80.218 КМ и нето вриједности од 2.192.182 КМ односе се на залихе, краткорочна потраживања, готовину и готовинске еквиваленте и краткорочна разграничења.

Залихе исказане у бруто вриједности од 1.893.431 КМ, исправке вриједности од 80.218 КМ и нето вриједности од 1.813.213 КМ односе се на нето вриједност залиха материјала (1.457.774 КМ) и дате авансе (355.439 КМ).

Залихе материјала чине залихе противградних ракета (1.318.403 КМ) и отопине сребро-јодида у ацетону (139.372 КМ).

Дати аванси се највећим дијелом односе на дате авансе извођачу радова по закљученом уговору о реализацији о пружању услуга ремонта приземних генератора и ремонта аутоматских противградних станица (299.549 КМ) и пружања услуга надзора над извођењем радова (38.609 КМ).

Краткорочна потраживања исказана су у бруто и нето вриједности од 82.213 КМ, а чине их потраживања од купаца и остала краткорочна потраживања.

Потраживања од купаца исказана у износу од 69.221 КМ односе се на ненаплаћена потраживања по основу закључених уговора са јединицама локалне самоуправе за услуге противградне заштите за противградну сезону 2023. године (66.771 КМ) и уговора о закупу (2.450 КМ).

Остала краткорочна потраживања исказана у износу од 12.992 КМ се односе на потраживања од републичких институција по записницима Пореске управе Републике Српске о погрешним уплатама врсте прихода.

Готовина и готовински еквиваленти исказани су у износу од 296.056 КМ, а односе се на новчана средства на рачунима код пословних банака.

6.2.2. Билансна пасива

Билансна пасива на дан 31.12.2023. године исказана је у износу од 41.836.474 КМ, а чине је капитал, дугорочна резервисања и дугорочне обавезе и краткорочне обавезе и резервисања.

6.2.2.1. Капитал

Капитал је исказан у износу од 2.758.599 КМ, а чине га основни капитал, резерве и нераспоређена добит.

Основни капитал исказан у износу од 1.323.844 КМ, подијељен је на 1.323.844 обичних (редовних) акција номиналне вриједности од 1 КМ по акцији. Основни капитал Друштва је у потпуности у власништву Републике Српске и одговара висини уписаног капитала код Окружног привредног суда у Бањој Луци.

Законске резерве исказане су у износу од 64.749 КМ. На крају извјештајног периода за законске резерве је издвојено 5% од остварене укупне добити Друштва у износу од 9.906 КМ без претходног одлучивања о расподјели добити за 2023. годину (тачка 6.1.5. извјештаја).

Нераспоређени добитак исказан у износу од 1.370.006 КМ чине нераспоређени добитак ранијих година у износу од 1.181.797 КМ и нераспоређени добитак текуће године у износу од 188.209 КМ.

6.2.2.2. Дугорочна резервисања и дугорочне обавезе

Дугорочна резервисања и дугорочне обавезе исказани у износу од 34.609.346 КМ односе се на дугорочна резервисања, дугорочне обавезе и разграничене приходе и примљене донације.

Дугорочна резервисања исказана у износу од 408.877 КМ односе се на резервисања по основу три судска спора у предметима накнаде штете настале градом на пољопривредним газдинствима покренута 2015. године и 2020. године од стране тужитеља - физичких лица против Друштва. Дугорочна резервисања евидентирана су на терет трошкова резервисања ранијег периода (201.783 КМ) и трошкова резервисања текућег периода (207.094 КМ) на основу члана 24. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Друштва, којим је прописано да се врши признавање дугорочних резервисања и трошкова резервисања за судске спорове, а у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањене су информације о судским споровима, односно Друштво је процијенило позитиван исход наведених судских спорова. Сходно напријед наведеном дефинисане и примијењене рачуноводствене политике и извршена објелодањивања информација у вези исхода судских спорова нису у довољној мјери усклађена са захтјевима МРС 37 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина.

Дугорочне обавезе исказане су у износу од 3.099.176 КМ односе се на дугорочне кредите у земљи (3.073.503 КМ) и дугорочне обавезе по лизингу (25.673 КМ).

Дугорочни кредити у земљи односе се на дугорочне обавезе према пословној банци (2.456.441 КМ) и Инвестиционо развојној банци Републике Српске (617.062 КМ).

За реализацију Пројекта Успостављање техничког метеоролошког сервиса и модернизација система противградне заштите Републике Српске кроз три фазе, Влада Републике Српске је одобрила финансирање путем кредитног задуживања, према којем су по фазама реализације закључени уговори и то:

- Фаза 1 током 2013. године закључен је Уговор о дугорочном кредиту са „Нова банка“ а.д. Бања Лука – Пласман 1 (5.000.000 КМ) и Уговор о зајму за пољопривреду – Пласман 1 са Инвестиционо развојном банком Републике Српске а.д. Бања Лука (5.000.000 КМ) са роком отплате до 01.10.2024. године,
- Фаза 2 током 2016. године закључен је Уговор о дугорочном кредиту са „Нова банка“ а.д. Бања Лука – Пласман 2 (5.000.000 КМ) и Уговор о зајму за пољопривреду и индустрију прераде пољопривредних производа – Пласман 2 са Инвестиционо развојном банком Републике Српске а.д. Бања Лука (5.000.000 КМ) са роком отплате до 01.04.2026. године. Стање дугорочног кредита на дан 31.12.2023. године према Пласману 2 износи 1.517.876 КМ и то од „Нова банка“ а.д. Бања Лука (900.814 КМ) и од Инвестиционо развојне банке Републике Српске а.д. Бања Лука (617.062 КМ) и

- Фаза 3 током 2017. године закључен је Уговор о дугорочном кредиту са „Нова банка“ а.д. Бања Лука – Пласман 3 (5.182.474 КМ) са роком отплате до 28.06.2027. године. Стање дугорочног кредита на дан 31.12.2023. године према Пласману 3 износи 1.555.627 КМ.

Инструменти за обезбјеђење покрића обавеза по уговорима за дугорочне кредите су издати овјерени и потписани налози за плаћање и мјенице, Уговори о залогу опреме која је предмет финансирања и полисе осигурања имовине као и гаранција Гарантног фонда Републике Српске а.д. Бања Лука (28% од износа кредита по Уговору о зајму за пољопривреду и индустрију прераде пољопривредних производа – Пласман 2).

Дугорочне обавезе по лизингу се односе на обавезе по Уговору о финансијском лизингу са Sparkasse Leasing д.о.о Сарајево од 19.10.2023. године у укупном износу од 40.492 КМ на период од три године. Предмет финансијског лизинга је набавка теренског теретног моторног возила марке Isuzu D-max.

Разграничени приходи и примљене донације исказани у износу од 31.101.293 КМ се односе на намјенска средства одобрена за реализацију:

- Пројекта Успостављање техничког метеоролошког сервиса и модернизација система противградне заштите Републике Српске (25.560.371 КМ) отплатом обавеза по кредитима из буџета Републике Српске,
- Пројекта Изградња допунске мреже аутоматских противградних станица у региону Подриња (1.990.253 КМ) донираним средствима Владе Републике Србије и
- Пројекта Пројектовање, доградња и опремање мреже аутоматских противградних станица, постављање нових аутоматских приземних генератора као и доградња телекомуникационе мреже са увезивањем у постојећи систем противградне заштите Републике Српске (3.550.669 КМ) из програма јавних инвестиција буџета Републике Српске.

Препоручује се директору да обезбиједи да се изврши анализа исказаних дугорочних резервисања и у складу са тим одреде догађаји односно поступања која се односе на судске спорове у складу са захтјевима МРС 37 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина.

6.2.2.3. Краткорочне обавезе и краткорочна резервисања

Краткорочне обавезе и краткорочна разграничења исказани у износу од 4.468.529 КМ односе се на краткорочне финансијске обавезе (2.849.648 КМ), обавезе из пословања (1.546.945 КМ), остале обавезе (32.894 КМ), обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине (187 КМ) и краткорочна разграничења (38.855 КМ).

Краткорочне финансијске обавезе односе се на краткорочне кредите (2.836.878 КМ) и краткорочне обавезе по лизингу (12.770 КМ).

Краткорочни кредити односе се на дио дугорочних кредита који доспијева на наплату у 2024. години према:

- уговорима о кредитима са „Нова банка“ а.д. Бања Лука за Пласман 1 (538.327 КМ), Пласман 2 (647.836 КМ) и Пласман 3 (568.263 КМ),
- уговорима о зајмовима са Инвестиционо развојном банком Републике Српске а.д. Бања Лука за Пласман 1 (468.609 КМ) и Пласман 2 (608.306 КМ) и
- Уговору о финансијском лизингу са Sparkasse Leasing д.о.о Сарајево (12.770 КМ),
- Уговору о overdraft кредиту са „Нова банка“ а.д. Бања Лука (5.538 КМ) у сврху финансирања текуће ликвидности на период од 12 мјесеци.

Рјешењима Агенције за аграрна плаћања Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске о одобравању средстава подстицаја за подршку превентивним мјерама ради спречавања и ублажавања елементарних непогода (града) од 16.03.2023. године, 16.05.2023. године и 31.08.2023. године, измирене су доспјеле рате кредита у 2023. години.

Расходе камата на доспјеле рате кредита у 2023. години по Пласману 1, Пласману 2 и Пласману 3 исказане у износу од 247.464 КМ, Друштво капитализује у оквиру Пројекта Успостављање техничког метеоролошког сервиса и модернизација система противградне заштите Републике Српске.

Обавезе из пословања чине обавезе према добављачима у земљи, које се највећим дијелом односе на прву привремену ситуацију извођача радова по Пројекту Пројектовање, доградња и опремање мреже аутоматских противградних станица, постављање нових аутоамтских приземних генератора и доградња телекомуникационе мреже са увезивањем у постојећи систем противградне заштите Републике Српске (1.539.913 КМ). Обавезе из пословања су измирене у јануару 2024. године.

Остале обавезе се односе на обавезе за закуп локације на којима су смјештене противградне станице (2.200 КМ) и обавезе према републичким институцијама по записницима Пореске управе Републике Српске о погрешним уплатама прихода на рачун Друштва.

Краткорочна разграничења се односе на обрачунате трошкове амортизације грађевинских објеката и опреме система противградне заштите смјештене на подручју Општине Станари, која је суфинансирана средствима из буџета Општине Станари.

6.2.3. Ванбилансна евиденција

Друштво је на дан 31.12.2023. године исказало уравнотежене позиције ванбилансне активе и ванбилансне пасиве у укупном износу од по 10.815.044 КМ, која се односи на одобрени а неискоришћени ovardraft кредит (794.462 КМ), дате мјенице (5.972.843 КМ), дате гаранције (4.005.444 КМ) и примљене гаранције (42.296 КМ).

Пописом имовине и обавеза на дан 31.12.2023. године, на посебној пописној листи пописана је вриједност туђе имовина добијена на коришћење из ранијег периода (грађевински објекти и опрема власништво јединица локалне самоуправе), која није исказана у оквиру позиција ванбилансне активе и ванбилансне пасиве, што није у складу са чланом 67. и 68. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“ број 104/21 и 59/22).

Препоручује се директору да обезбиједи да се на позицијама ванбилансне активе и ванбилансне пасиве исказује вриједност туђе имовине у складу са чланом 67. и 68. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

6.3. Биланс токова готовине

У Билансу токова готовине исказани су приливи готовине из пословних активности у износу од 10.924.041 КМ, одливи готовине из пословних активности у износу од 3.510.624 КМ и нето приливи готовине у износу од 7.413.417 КМ.

Одливи готовине из активности инвестирања исказани су у износу од 4.195.110 КМ и нето одливи готовине из активности инвестирања у износу од 4.195.110 КМ.

Одливи готовине из активности финансирања исказани су у износу од 3.229.285 КМ и нето одливи готовине из активности финансирања у износу од 3.229.285 КМ.

Готовина и готовински еквиваленти на почетку обрачунског периода исказани су у износу од 307.034 КМ, негативни нето одлив готовине у току године износио је 10.978 КМ, а готовина и готовински еквиваленти на крају године у износу од 296.056 КМ.

Биланс токова готовине је састављен у складу са Правилником о садржају и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и захтјевима МРС 7 Извјештај о токовима готовине.

6.4. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањене су информације у вези сталности пословања у складу са захтјевима МРС 1 Презентација финансијских извјештаја, параграф 25 и 26.

6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

У Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањене су информације о судским споровима, према којима се против Друштва воде три судска спора из 2015. године и 2020. године у предметима накнаде штете настале временским непогодама (градом) на пољопривредним газдинствима физичких лица–тужитеља у укупној вриједности од 408.877 КМ (без ефекта обрачунатих камата и трошкова судских поступака). Друштво је процијенило позитиван исход наведених судских спорова (тачка 6.2.2.2. извјештаја).

Друштво као тужитељ води један судски спор у предмету наплате дуга од Општине Угљевик пред надлежним судом у вриједности од 3.000 КМ.

6.6. Напомене уз финансијске извјештаје

Друштво је сачинило Напомене уз финансијске извјештаје за 2023. годину, које пружају неопходне опште податке о Друштву, примијењеним прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственој основи, рачуноводственим политикама и другим неопходним подацима за разумијевање финансијских извјештаја у складу са Правилником садржају и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и захтјевима Међународних рачуноводствених стандарда и Међународних стандарда финансијског извјештавања.

Ревизијски тим

Зорана Тодоровић, с.р.

Мирослав Караћ, с.р.